

TANTÁRGYI TEMATIKA ÉS FÉLÉVI KÖVETELMÉNYRENDSZER

Tantárgy neve	Anyanyelvi tantárgy-pedagógia I.
Tantárgy kódja	BTA1207
Meghirdetés féléve	2.
Kreditpont	3
Heti kontakt óraszám (elm.+gyak.)	1+2
Félévi követelmény	gyakorlati jegy
Tantárgy oktatója és beosztása	Tóthné dr. Szűcs Éva, főiskolai adjunktus
Tantárgyfelelős tanszék kódja	OTI

TEMATIKA

Az előadások témái

1.	Az anyanyelvi tantárgy-pedagógia fogalma Az anyanyelvi nevelés feladatai és főbb elvei 1—4. osztályban
2.	Az iskolai anyanyelvi nevelés folyamata Az iskolába lépő gyermek beszédének jellemzői
3.	A beszédfejlesztés feladatkörei és eljárásai a lexémák, a mondatok és a szöveg szintjén
4.	Az olvasás fogalma, folyamata, az olvasástanítás pszicholingvisztikai alapjai Az olvasástanítás nyelvészeti alapjai
5.	Az olvasás és írás tanításának előkészítése a hangoztató elemző, összetevő programokban
6.	A hang- és betűtanítás modellje a hangoztató, elemző, összetevő módszerben
7.	Az olvasástechnika fejlesztése Az olvasástechnikai hibák és javításuk
8.	A szövegértő olvasás fejlesztése Szövegértési modellek A szövegértés fokozatai
9.	A kérdezés tanítása A kérdezés típusai
10.	Az írástanítás pedagógiai, pszichológiai feltételei Az írás folyamata, tanításának szakaszai Az írástanítás előkészítése
11.	Az íráskészség fejlesztése Az írásgyakorlás fokozatai
12.	Az átlagostól eltérő gyerekek tanítás Videofelvétel megtekintése
13.	Az anyanyelvi nevelés és az IKT-kompetencia együttes fejlesztése Az interaktív tábla mint a számítógép megjelenítő eszköze

A szemináriumok témái

1.	Ismerkedés a taneszközökkel. Az életkori sajátosságok és az okt.-i rendszer. Az anyanyelvi nevelés területei
2.	A helyesejtési gyakorlatok fogalma, végeztetésének módja; elvi és gyakorlati kérdések
3.	Gyakorlatsor összeállítása a lexémák, a mondatok és a szöveg szintjén (egyéni és páros feladatok) Helyesejtési gyakorlatok végzése és végeztetése (1—4. gyakorlat)
4.	Ismerkedés az olvasáshoz kapcsolódó taneszközökkel A helyesejtési gyakorlatok csoport előtti gyakorlása (5—8.) Hallgatói beszámoló a magyar olvasástanítás történetéből
5.	Az alapozó időszak feladatai; ismerkedés a gyakorlatokkal, a munkafüzet feladataival, a kézikönyvekkel A betűelemek gyakorlása, hallgatók mikrotanításának értékelése. Videofelvétel megtekintése. Téma: Az olvasás- írás előkészítése.
6.	Videofelvétel részletének megtekintése. Téma: Hang- és betűtanítás.
7.	Csoportos hospitálás Téma: Az olvasástechnika és a szövegértő olvasás együttes fejlesztése
8.	Hallgatói kiselőadás Témák: <ul style="list-style-type: none"> - Fisher, Robert 1999. <i>Hogyan tanítsuk a gyermekeinket gondolkodni?</i> Műszaki Könyvkiadó. Budapest. - Katonáné Nemes Gyöngyi: <i>Szövegértési- szövegalkotási kompetenciaterület fejlesztésének bemutatása RJR óra-felépítési modellel</i>, Csengőszó, 2007/3.
9.	Az írástanítás előkészítésének gyakorlatai A betűk alakításának és kapcsolásának tanítása, óramodellek Videofelvétel megtekintése
10.	Csoportos hospitálás Előkészítés: a hospitálási napló elkészítésének módja Téma: Az íráskészség fejlesztésének módjai A fokozatosság elvének érvényesülése a látott órán.
11.	Zárthelyi dolgozat megírása Mikrotanítás A beadott óratervezet értékelése
12.	Anyanyelvi nevelés 1. osztályban Speciális kérdések az integrált anyanyelvi órákon
13.	Új eszközök a tanításban (LEGO; interaktív tábla; kockázás)
14.	Olvasóvá nevelés az EU-ban A félévi munka értékelése

FÉLÉVI KÖVETELMÉNYEK

A szemináriumokon és előadásokon való részvétel

1óra előadás, melynek látogatása ajánlott. Anyagát a szemináriumok értelmezik, kiegészítik. A hallgató a 2 óra szemináriumról a TVSZ. figyelembevételével, legfeljebb 3 alkalommal hiányozhat (igazoltan). Mulasztás esetén köteles beszámolni az adott téma ismeretéről, a tanultak pótlásáról. Ha a hallgató a szemináriumokról több mint három alkalommal hiányzik, nem kap aláírást. A hospitálásokon kötelező a részvétel, annak pótlására nincs lehetőség.

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: a kiadott feladatok (4) legalább elégséges érdemjeggyel, határidőre történő elvégzése.

- **A hallgató a félév folyamán két csoportos hospitáláson vesz részt.** A látott óra megbeszélését követően önállóan készíti el az óra lejegyzését, elemzését, majd a hospitálás után egy hét múlva oktatójának benyújtja azt. Várható időpontok: március eleje és március vége
- **Önálló óratervezet készítése. Téma:** hang- és betűtanítás 1. osztályban hagyományos módszerrel, hangoztató, elemző, összetevő programban. Az óratervezetet célok, feladatok meghatározásával együtt, a tanult szakmódszertani ismeretek birtokában kell elkészíteni, a tervezet végén táblaképpel. A fejléc tanítói írással, míg a többi rész szabadon választott módon írva. Elemzést nem kell készíteni a tervezethez. A konkrét témát az első szemináriumon ismerhetik meg a hallgatók.

A tervezet beadási határideje: 2020. április vége.

- **Egy zárthelyi dolgozat legalább elégségesre történő megírása** a kiadott témák alapján. Várható időpont: április vége.
- **A tanítói írás elsajátítása: 1. osztályos írásfüzet kitöltése.**
Beadási határidő: április közepe.

Az érdemjegy kialakításának módja:

A félévközi teljesítmény (órai aktivitás, kiselőadás, mikrotanítás, beszámoló) beszámít a gyakorlati jegybe.

A kötelező és ajánlott irodalmak listáját az első szemináriumon ismerhetik meg a hallgatók

Kötelező irodalom:

- Kernya Róza (szerk.) 2008. *Az anyanyelvi nevelés módszerei. Általános iskola 1—4. osztály.* Trezor Kiadó. Budapest.
- Koós Ildikó (szerk.) *Az anyanyelvi nevelés tantárgy-pedagógiája.* OFI, Budapest, 2014.

Ajánlott irodalom:

- Adamikné Jászó Anna 2003. *Csak az ember olvas.* Tinta Kiadó. Budapest.
- Adamikné Jászó Anna 2006. *Az olvasás múltja és jelene.* Trezor Kiadó, Budapest.

- Bárdossy Ildikó – Dudás Margit – Pethőné Nagy Csilla – Priskinné Rizner Erika 2002. *A kritikai gondolkodás fejlesztése. Az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei.* Pécsi Tudományegyetem. Pécs–Budapest.
- Cs. Czahesz Erzsébet 1998. *Olvasás és pedagógia.* Mozaik Oktatási Stúdió. Szeged.
- Csépe Valéria 2006. *Az olvasó agy.* Akadémiai Kiadó. Budapest.
- Csíkos Csaba 2006. Nemzetközi rendszerszintű felmérések tanulságai az olvasástanítás számára. In: Józsa Krisztián (szerk.) *Az olvasási képesség fejlődése és fejlesztése.* Dinasztia Tankönyvkiadó. Budapest. 175–186.
- Gósy Mária 1996. Az elhangzott szöveg és az olvasott szöveg megértésének összefüggéseiről. *Magyar Nyelvőr* 2: 168–179.
- Imre Rubenné: A helyes kiejtés tanítása alsó tagozatban. Nyíregyházi Főiskola, 2015.
- Józsa Krisztián (szerk.) 2006. *Az olvasási képességek fejlődése és fejlesztése.* Dinasztia Tankönyvkiadó. Budapest.
- Tóth László 2002. *Az olvasás pszichológiai alapjai.* Pedellus Tankönyvkiadó. Debrecen.

Tantárgy neve	Anyanyelvi tantárgy-pedagógia I.
Tantárgy kódja	BTA1207L
Meghirdetés féléve	2.
Kreditpont	3
Félévi követelmény	gyakorlati jegy
Tantárgy oktatója és beosztása	Tóthné dr. Szűcs Éva, főiskolai adjunktus
Tantárgyfelelős tanszék kódja	OTI

FÉLÉVES TEMATIKA

I.

Az anyanyelvi tantárgy-pedagógia fogalma

Az anyanyelvi nevelés céljai, feladatai és főbb elvei 1—4. osztályban. Az iskolai anyanyelvi nevelés folyamata

Az iskolába lépő gyermek beszédének jellemzői

A beszédfejlesztés feladatkörei és eljárásai a lexémák, a mondatok és a szöveg szintjén; A helyesejtési gyakorlatok

Az olvasás fogalma, folyamata

II.

Az olvasástanítás pszicholingvisztikai alapjai; Az olvasástanítás nyelvészeti alapjai

Az olvasás és írás tanításának előkészítése a hangoztató elemző, összetevő programokban

A hang- és betűtanítás modellje a hangoztató, elemző, összetevő módszerben

Az olvasástechnika fejlesztése; Az olvasástechnikai hibák és javításuk

Óratervezet készítése, téma: hang- és betűtanítás.

III.

A szövegértő olvasás fejlesztése; Szövegértési modellek

A szövegértés fokozatai; A kérdezés tanítása; A kérdezés típusai

Az írástanítás pedagógiai, pszichológiai feltételei; Az írás folyamata, tanításának szakaszai

Az írástanítás előkészítése

Az íráskészség fejlesztése; Az írásgyakorlás fokozatai

III. Zárthelyi dolgozat megírása

1. A konzultációkon való részvétel

A konzultációs foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke részidős képzésben a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

2. A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

a) Aktív részvétel a konzultációkon a feladatok megoldása során.

b) Egy zárthelyi dolgozat legalább 51%-os megírása a kiadott témák anyagából.

Javasolt időpont: az utolsó konzultáció.

A dolgozatok 51% alatti teljesítménye a tantárgy félévi érvénytelenségét vonja maga után.

A zárthelyi dolgozat megírásához javasolt irodalmak listáját az első konzultáción ismerhetik meg a hallgatók.

c) Önálló óratervezet készítése. Téma: hang- és betűtanítás 1. osztályban hagyományos módszerrel, hangoztató, elemző, összetevő programban. Az óratervezetet célok, feladatok meghatározásával együtt, a tanult szakmódszertani ismeretek birtokában kell elkészíteni, a tervezet végén táblaképpel. A fejléc tanítói írással, míg a többi rész szabadon választott módon írva. Elemzést nem kell készíteni a tervezethez. A konkrét témát az első szemináriumon ismerhetik meg a hallgatók.

A tervezet beadási határideje: 2020. április vége.

d) A tanítói írás elsajátítása: **1. osztályos írásfüzet kitöltése. Beadási határidő: április közepe.**

3. Az értékelés módszere: gyakorlati jegy.

A kötelező és ajánlott irodalmak listáját az első szemináriumon ismerhetik meg a hallgatók

Kötelező irodalom:

- Kernya Róza (szerk.) 2008. *Az anyanyelvi nevelés módszerei. Általános iskola 1—4. osztály.* Trezor Kiadó. Budapest.
- Koós Ildikó (szerk.) *Az anyanyelvi nevelés tantárgy-pedagógiája.* OFI, Budapest, 2014.

Ajánlott irodalom:

- Adamikné Jászó Anna 2003. *Csak az ember olvas.* Tinta Kiadó. Budapest.
- Adamikné Jászó Anna 2006. *Az olvasás múltja és jelene.* Trezor Kiadó, Budapest.
- Bárdossy Ildikó – Dudás Margit – Pethőné Nagy Csilla – Priskinné Rizner Erika 2002. *A kritikai gondolkodás fejlesztése. Az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei.* Pécsi Tudományegyetem. Pécs–Budapest.
- Cs. Czahesz Erzsébet 1998. *Olvasás és pedagógia.* Mozaik Oktatási Stúdió. Szeged.
- Csépe Valéria 2006. *Az olvasó agy.* Akadémiai Kiadó. Budapest.
- Csíkos Csaba 2006. Nemzetközi rendszerszintű felmérések tanulságai az olvasástanítás számára. In: Józsa Krisztián (szerk.) *Az olvasási készség fejlődése és fejlesztése.* Dinasztia Tankönyvkiadó. Budapest. 175–186.
- Gósy Mária 1996. Az elhangzott szöveg és az olvasott szöveg megértésének összefüggéseiről. *Magyar Nyelvőr* 2: 168–179.
- Imre Rubenné: A helyes kiejtés tanítása alsó tagozatban. Nyíregyházi Főiskola, 2015.
- Józsa Krisztián (szerk.) 2006. *Az olvasási képességek fejlődése és fejlesztése.* Dinasztia Tankönyvkiadó. Budapest.
- Tóth László 2002. *Az olvasás pszichológiai alapjai.* Pedellus Tankönyvkiadó. Debrecen.

Tantárgy neve	Az anyanyelvi és irodalmi nevelés módszertana I.
Tantárgy kódja	BOV1212
Meghirdetés féléve	2.
Kreditpont	3
Heti kontakt óraszám (elm.+gyak.)	0+2
Félévi követelmény	Gyakorlati jegy
Tantárgy oktatója és beosztása	Tóthné dr. Szűcs Éva, főiskolai adjunktus
Tantárgyfelelős tanszék kódja	OTI

1. A szemináriumokon való részvétel

A szemináriumi foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.). Ha a hallgató a szemináriumokról több mint három alkalommal hiányzik, nem kap aláírást.

2. A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

a) **Aktív részvétel** a szemináriumokon a feladatok megoldása során.

b) **Két zárthelyi dolgozat** legalább 51%-os megírása a szemináriumi témák anyagából.

Javasolt időpontok: március vége (1. zárthelyi dolgozat)

május eleje (2. zárthelyi dolgozat).

A dolgozatok 51% alatti teljesítménye a tantárgy félévi érvénytelenségét vonja maga után.

c) **Beszámoló**, kiselőadás a kötelező és ajánlott irodalomból egyéni választás alapján.

d) **Memoriter**: 2 magyar népmese (A só; Furulyavásár)

Weöres Sándor: Száncsengő

Csoóri Sándor: Csodakutya

Tamkó Sirató Károly: Mondjam még?

10 szabadon választott népi gyermekvers (mondóka)

FÉLÉVES TEMATIKA

1. szeminárium	<p>Az óvodai nevelés országos alapprogramjának megismerése (Az óvodai nevelés feladatai, az óvodai élet megszervezésének elvei, az óvodai élet tevékenységi formái)</p> <p>Az óvodai anyanyelvi nevelés módszertanának helye, szerepe az óvodai nevelés rendszerében, kapcsolata más tudományterületekkel</p>
----------------	---

2.	A gyermeknyelvkutatás irányzatai. Nyelvelsajátítási elméletek. Az anyanyelv-elsajátítás kritikus-szenzitív periódusa. A „vad gyerekek” és a nyelvelsajátítás. Történetek vadon élő gyerekekről
3.	A nyelvelsajátítás fiziológiája, idegrendszeri alapjai Helyesejtési gyakorlatok (1.)
4.	A gyermeki beszéd fejlődésének szakaszai. A gyermeknyelv fejlődésének első (csecsemőkori) szakasza. A preverbális szakasz sajátosságai. A kifejező sírás típusai. A gögicsélés szerepe, sajátosságai. A gögicsélés fejlődése. A nyelvelsajátítás második (kisgyermekkor) szakasza
5.	Az óvodáskorú gyermek beszédfejlődési folyamatának főbb sajátosságai Helyesejtési gyakorlatok (2.)
6.	Az 1. zárthelyi dolgozat megírása Az óvodai anyanyelvi nevelés célja, feladatai és elvei Az anyanyelvi és kommunikációs nevelésben alkalmazott hagyományos pedagógiai (didaktikai) módszerek
7.	Az irodalmi tevékenység tartalmához szorosan kapcsolódó módszerek általános jellemzői Az óvodapedagógus beszéde és kommunikációja (gyakorlatok)
8.	A képekhez kapcsolódó anyanyelvi nevelési módszerek A z óvodapedagógus mesemondása (gyakorlatok)
9.	Az anyanyelvi fejlesztő játékok és szerepük a beszédészlelésben és beszédmegértésben (videó alapján)
10.	Az óvodai élet tevékenységformáinak szerepe a nyelvi-kommunikációs nevelésben. A játék, mint a nyelvi-kommunikációs fejlesztés sokszínű lehetősége.
11.	Az irodalomhallgatás mint az anyanyelvi nevelés eszköze Az ének, zene, énekes játék hatása a gyermekek nyelvi-kommunikációs fejlődésére A vizuális tevékenységek és a beszéd kapcsolata A külső világ tevékeny megismerése és a nyelvi-kommunikációs fejlődés
12.	2. zárthelyi dolgozat
13.	A beszéd fejlődését befolyásoló társadalmi-környezeti tényezők. Az anyanyelvi és kommunikációs képességek fejlesztése a családban Az óvodapedagógus beszéde; A versmondás gyakorlása
14.	Az óvodapedagógus beszédprodukciója mint követendő példa

3. Az értékelés módszere:

A gyakorlati jegy a részjegyek alapján születik. Beszámításra kerül a félévi szorgalom, aktivitás.

4. Kötelező és ajánlott irodalom:

- **Dankó Ervinné: Nyelvi-kommunikációs nevelés az óvodában. Flaccus Kiadó, Budapest, 2016.**
- Gósy Mária: Beszéd és óvoda. Nikol Gmk, Budapest, 1997.
- Gósy Mária: Pszicholingvisztika. Osiris Kiadó, Budapest, 2005.
- Göncző Ferencné: Beszédfejlesztés és anyanyelvi nevelés. Tóth Könyvkereskedési és Kiadó Kft., Debrecen, 2002.
- Szerk.: Golyán Szilvia – Szarka Júlia: Óvodai tevékenységi formák (foglalkozások) tervezete. ELTE, 2015.
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200363.KOR (2018. január 10.)

Tantárgy neve	Az anyanyelvi és irodalmi nevelés módszertana I.
Tantárgy kódja	BOV 1212L
Meghirdetés féléve	2.
Kreditpont	3
Félévi követelmény	Gyakorlati jegy
Tantárgy oktatója és beosztása	Tóthné dr. Szűcs Éva, főiskolai adjunktus
Tantárgyfelelős tanszék kódja	OTI

- **A konzultációkon való részvétel**

A konzultációs foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke részidős képzésben a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

- **Aktív részvétel** a konzultációkon a feladatok megoldása során.
- **Egy zárthelyi dolgozat** legalább 51%-os megírása a kiadott témák anyagából.

Javasolt időpont: az utolsó konzultáció.

A dolgozatok 51% alatti teljesítménye a tantárgy félévi érvénytelenségét vonja maga után.

- **Beszámoló** a kötelező és ajánlott irodalomból egyéni választás alapján.

A zárthelyi dolgozat és a beszámolóhoz javasolt irodalmak listáját az első konzultáción ismerhetik meg a hallgatók.

- **Memoriter:** 2 magyar népmese (A só; Furulyavásár)

Weöres Sándor: Száncsengő

Csoóri Sándor: Csodakutya

Tamkó Sirató Károly: Mondjam még?

10 szabadon választott népi gyermekvers (mondóka)

3. Az értékelés módszere: gyakorlati jegy

A gyakorlati jegy a részjegyek alapján születik.

FÉLÉVES TEMATIKA

1. konzultáció anyaga	Az óvodai nevelés országos alapprogramjának megismerése (Az óvodai nevelés feladatai, az óvodai élet megszervezésének elvei, az óvodai élet tevékenységi formái)
	Az óvodai anyanyelvi nevelés módszertanának helye, szerepe az óvodai nevelés rendszerében, kapcsolata más tudományterületekkel
	A gyermeknyelvkutatás irányzatai. Nyelvelsajátítási elméletek.
	Az anyanyelv-elsajátítás kritikus-szenzitív periódusa. A „vad gyerekek” és a nyelvelsajátítás. Történetek vadon élő gyerekekről
	A nyelvelsajátítás fiziológiája, idegrendszeri alapjai
	A gyermeki beszéd fejlődésének szakaszai. A gyermeknyelv fejlődésének első (csecsemőkori) szakasza. A preverbális szakasz sajátosságai. A kifejező írás típusai. A gógicsélés szerepe, sajátosságai. A gógicsélés fejlődése. A nyelvelsajátítás második (kisgyermekkor) szakasza
Az óvodáskorú gyermek beszédfejlődési folyamatának főbb sajátosságai	
2-3. konzultáció	Az óvodai anyanyelvi nevelés célja, feladatai és elvei
	Az anyanyelvi és kommunikációs nevelésben alkalmazott hagyományos pedagógiai (didaktikai) módszerek
	Az irodalmi tevékenység tartalmához szorosan kapcsolódó módszerek.
	A képekhez kapcsolódó anyanyelvi nevelési módszerek
	Az anyanyelvi fejlesztő játékok és szerepük a beszédészlelésben és beszédmegértésben
	Az óvodai élet tevékenységformáinak szerepe a nyelvi-kommunikációs

	nevelésben. A játék, mint a nyelvi-kommunikációs fejlesztés sokszínű lehetősége. A gondozás és a munkajellegű tevékenység szerepe a beszédnevelésben
	Az irodalomhallgatás mint az anyanyelvi nevelés eszköze Az ének, zene, énekes játék hatása a gyermekek nyelvi-kommunikációs fejlődésére A vizuális tevékenységek és a beszéd kapcsolata A külső világ tevékeny megismerése és a nyelvi-kommunikációs fejlődés
	A beszéd fejlődését befolyásoló társadalmi-környezeti tényezők. Az anyanyelvi és kommunikációs képességek fejlesztése a családban
	Az óvodapedagógus beszédprodukciója, mint követendő példa

4. Kötelező és ajánlott irodalom:

- **Dankó Ervinné: Nyelvi-kommunikációs nevelés az óvodában. Flaccus Kiadó, Budapest, 2016.**
- Gósy Mária: Beszéd és óvoda. Nikol Gmk, Budapest, 1997.
- Gósy Mária: Pszicholingvisztika. Osiris Kiadó, Budapest, 2005.
- Gönczö Ferencné: Beszédfejlesztés és anyanyelvi nevelés. Tóth Könyvkereskedési és Kiadó Kft., Debrecen, 2002.
- Szerk.: Golyán Szilvia – Szarka Júlia: Óvodai tevékenységi formák (foglalkozások) tervezete. ELTE, 2015.
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200363.KOR (2018. január 10.)

Tantárgy neve	Alkalmazott nyelvészet
Tantárgy kódja	TAB 2302
Meghirdetés féléve	8.
Kreditpont:	2
Heti kontaktóraszám (elm.+gyak.)	0+2
Félévi követelmény	Gyakorlati jegy
Tantárgy oktatója és beosztása	Tóthné dr. Szűcs Éva, főiskolai adjunktus
Tantárgyfelelős tanszék kódja	OTI

1. A szemináriumokon való részvétel

Az összefüggő komplex tanítási gyakorlat miatt tömbösítve vannak az órák. A hallgató a 2 óra szemináriumról a TVSZ. figyelembevételével, legfeljebb 3 alkalommal hiányozhat (igazoltan). Mulasztás esetén köteles beszámolni az adott téma ismeretéről, a tanultak

pótlásáról. Ha a hallgató a szemináriumokról több mint három alkalommal hiányzik, nem kap aláírást.

2. A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: a kiadott feladatok legalább elégséges érdemjeggyel, határidőre történő elvégzése.

Két zárthelyi dolgozat megírása a kiadott témák alapján. Várható időpont: április második fele, május első hete.

FÉLÉVES TEMATIKA

1. témakör A magyar helyesírás	Az alkalmazott nyelvészet főbb kérdései, területei
	A helyesírási szabályzat 12. kiadása.
	Általános tudnivalók a magyar helyesírásról: a betűk, az ábécé, a betűrendbe sorolás.
	A magyar helyesírás alapelvei: a kiejtés, szóelemzés, hagyomány és egyszerűsítés elve
	Az egybe- és különírás
	A tulajdonnevek helyesírása
	Az idegen közsavak írása. Az elválasztás. A rövidítések.
2. témakör Nyelvművelés	A nyelvművelés fogalma
	Napjaink gondot okozó nyelvi jelenségeinek az összegyűjtése, értékelése
	Nyelvművelésünk nagyjai, törekvéseik
	A nyelvhelyességi hibák megítélése, javításuk
	Tegezés és magázódás; A köszönési formák
	Udvariasság, nyelvi illem a gyakorlatban. Zárthelyi dolgozat.

A dolgozatok 51% alatti teljesítménye a tantárgy félévi érvénytelenségét vonja maga után.

A félévközi teljesítmény (órai aktivitás, kiselőadás, beszámoló) beszámít a gyakorlati jegybe.

A kötelező és ajánlott irodalmak listáját az első szemináriumon ismerhetik meg a hallgatók.

Kötelező és ajánlott irodalom:

- A magyar helyesírás szabályai 12. kiadás. Akadémiai Kiadó, 2015.
- Balázs Géza: Magyar nyelvhelyességi lexikon. Corvina Kiadó, Bp., 2001.

- Balázs Géza – Dede Éva: Európai nyelvművelés. Inter Kht.–PRAE.HU, Budapest, 2018.
- Balázs Géza, Zimányi Árpád (szerk.): Magyar nyelvhasználati szótár. Pauz-Westermann Könyvkiadó, Celldömölk, 2007.
- Fábrián Pál – Lőrincze Lajos: Nyelvművelés. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1999.
- Fodor István: Mire jó a nyelvtudomány? Balassi Kiadó, Bp., 2001.
- Kiefer Ferenc et. al. 2001. Körkérdés. Az alkalmazott nyelvészet fogalma, területei. *Alkalmazott Nyelvtudomány* 1/1: 5–16.
- Koi Balázs: Helyesírási feladatok és megoldások. Krúdy Könyvkiadó. Nyíregyháza, 2008.
- Kontra Miklós 2006. Magyar nyelvtudomány, társadalmi felelősség, politika. *Alkalmazott Nyelvtudomány* 6/1-2: 177–185.
- Laczkó Mária 2008. A szövegértési nehézségek hátterében meghúzódo részkészségekről egy vizsgálat tükrében. *Alkalmazott Nyelvtudomány* 8/1–2: 101–120.
- Lengyel Zsolt 2013. A mentális lexikon: életkortól függő strukturális tényezők. *Alkalmazott Nyelvtudomány* 13/1–2: 163–181.
- Mészáros György: [Mire jó a nyelvművelés?](#)
real.mtak.hu/57287/1/EPA00011_iskolakultura_2006_10_111-119.pdf (2018. 02.09.)
- Mínya Károly: Nyelvművelek, tehát vagyok? Nyíri Múza Füzetek 7. Nyíregyháza, 2002.
- Németh Dezső – Pléh Csaba 2001. Nyelvfeldolgozás, munkaemlékezet és fordítás. *Fordítástudomány* 1: 40–53.
- Nyelvművelő kézikönyv I – II. (főszerk.: Grétsy – Kovalovszky), Akadémiai, Bp., 1983-1985.
- A Simonyi Zsigmond helyesírási verseny honlapja. <http://simonyi.mnyt.hu/>. (2017. május 26.)
- MTA Nyelvtudományi Intézet. helyesiras.mta.hu portál. <http://helyesiras.mta.hu/helyesiras/default/aboutus>
- Racsmány Mihály – Lukács Ágnes – Németh Dezső – Pléh Csaba 2005. A verbális munkamemória magyar nyelvű vizsgálóeljárásai. *Magyar Pszichológiai Szemle* 60/4: 479–505.
- Rónai Béla – Kerekes László: Nyelvművelés. Tankönyvkiadó, Bp., 1977.
- Nyelvi illetan (Szerk.: Deme – Grétsy – Wacha) Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó, Bp.
- Nyelvi divatok (Szerk.: Bíró - Tolcsvay) Gondolat, Bp., 1985.

- Értsünk szót! (Sebestyén Árpád). Debrecen, 1994.

Tantárgy neve	Alkalmazott nyelvészet
Tantárgy kódja	TAB 2302L
Meghirdetés féléve	8.
Kreditpont:	2
Félévi követelmény	Gyakorlati jegy
Tantárgy oktatója és beosztása	Tóthné dr. Szűcs Éva, főiskolai adjunktus
Tantárgyfelelős tanszék kódja	OTI

1. A konzultációkon való részvétel

A konzultációs foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke részidős képzésben a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: a kiadott feladatok (2) legalább elégséges érdemjeggyel, határidőre történő elvégzése.

- **Két részből álló zárthelyi dolgozat megírása** a kiadott témák alapján. Várható időpont: az utolsó konzultáció.

FÉLÉVES TEMATIKA

1. témakör A magyar helyesírás	Az alkalmazott nyelvészet főbb kérdései, területei
	A helyesírási szabályzat 12. kiadása.
	Általános tudnivalók a magyar helyesírásról: a betűk, az ábécé, a betűrendbe sorolás.
	A magyar helyesírás alapelvei: a kiejtés, szóelemzés, hagyomány és egyszerűsítés elve
	Az egybe- és különírás
	A tulajdonnevek helyesírása
2. témakör Nyelvművelés	Az idegen közsavak írása. Az elválasztás. A rövidítések.
	A nyelvművelés fogalma.
	Napjaink gondot okozó nyelvi jelenségeinek az összegyűjtése, értékelése.
	Nyelvművelésünk nagyjai, törekvéseik.
	A nyelvhelyességi hibák megítélése, javításuk.
	Tegezés és magázódás. A köszönési formák.

Udvariasság, nyelvi illem a gyakorlatban.

Zárthelyi dolgozat.

A dolgozatok 50% alatti teljesítménye a tantárgy félévi érvénytelenségét vonja maga után.

A kötelező és ajánlott irodalmak listáját az első konzultáción ismerhetik meg a hallgatók.

Kötelező és ajánlott irodalom:

- A magyar helyesírás szabályai 12. kiadás. Akadémiai Kiadó, 2015.
- Balázs Géza: Magyar nyelvhelyességi lexikon. Corvina Kiadó, Bp., 2001.
- Balázs Géza – Dede Éva: Európai nyelvművelés. Inter Kht.–PRAE.HU, Budapest, 2018.
- Balázs Géza, Zimányi Árpád (szerk.): Magyar nyelvhasználati szótár. Pauz-Westermann Könyvkiadó, Celldömölk, 2007.
- Fábrián Pál – Lőrincze Lajos: Nyelvművelés. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1999.
- Fodor István: Mire jó a nyelvtudomány? Balassi Kiadó, Bp., 2001.
- Kontra Miklós 2006. Magyar nyelvtudomány, társadalmi felelősség, politika. Alkalmazott Nyelvtudomány 6/1-2: 177–185.
- Laczkó Mária 2008. A szövegértési nehézségek hátterében meghúzódó részkészségekről egy vizsgálat tükrében. Alkalmazott Nyelvtudomány 8/1–2: 101–120.
- Lengyel Zsolt 2013. A mentális lexikon: életkortól függő strukturális tényezők. Alkalmazott Nyelvtudomány 13/1–2: 163–181.
- Mészáros György: Mire jó a nyelvművelés?
real.mtak.hu/57287/1/EPA00011_iskolakultura_2006_10_111-119.pdf (2018. 02.09.)
- Minya Károly: Nyelvművelek, tehát vagyok? Nyíri Múzsza Füzetek 7. Nyíregyháza, 2002.
- Nyelvművelő kézikönyv I – II. (főszerk.: Grétsy – Kovalovszky), Akadémiai, Bp., 1983-1985.
- A Simonyi Zsigmond helyesírási verseny honlapja. <http://simonyi.mnyt.hu/>. (2017. május 26.)

MTA Nyelvtudományi Intézet. helyesiras.mta.hu portál.
<http://helyesiras.mta.hu/helyesiras/default/aboutus>